Lietas arhīva Nr. K77-3116-24/38
ECLI:LV:RPT:2024:1126.19720750324.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2024.gada 26.novembrī

Rīgas pilsētas tiesa,

tiesnese Linda Dīzenberga,

piedaloties prokurorei Annai Katkevičai,

aizstāvei zvērinātai advokātei Santai Lubganei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /Persona A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2024.gada 29.jūlijā ap plkst.20.00 /Persona A/ /Nosaukums A/ veikalā /Nosaukums B/ /Adrese A/, mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma izdarīt zādzību. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /Persona A/ no veikala tirdzniecības zāles plaukta paņēma četras 0,7 l tilpuma viskija "Glenfiddich" pudeles 239,96 EUR vērtībā, katras vērtība 59,99 EUR, pēc kā, neuzrādot preces un nesamaksājot par tām kasē, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Tādā veidā /Persona A/nozaga /Nosaukums A/ preces 239,96 EUR vērtībā.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

[2] /Persona A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2024.gada 30.jūlijā ap plkst.08.00 /Persona A/ /Nosaukums A/ veikalā "/Nosaukums A/" /Adrese A/, mantkārīgu motīvu vadīts nolēma izdarīt zādzību. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /Persona A/ no veikala tirdzniecības zāles plaukta paņēma trīs 0,5 l tilpuma konjaka "Hennesy VS" pudeles 98,97 EUR vērtībā, katras vērtība 32,99 EUR, un vienu 0,7 l tilpuma konjaka "Hennesy VS" pudeli 42,49 EUR vērtībā, paslēpa minētās preces līdzi paņemtajā maisā, pēc kā, neuzrādot paslēptās preces un nesamaksājot par tām kasē, izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Tādā veidā /Persona A/nozaga /Nosaukums A/ preces 141,46 EUR vērtībā.

Ar savām darbībām /Persona A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[3] Tiesas sēdē apsūdzētais /Persona A/, paužot savu attieksmi pret apsūdzību, norādīja, ka tā viņam ir saprotama, savu vainu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas atzina pilnībā un nožēloja izdarīto. Arī cietušās /Nosaukums A/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 239,96 EUR apmērā viņš atzina pilnībā.

Tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, noskaidrojot, ka pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai piekrīt procesa dalībnieki, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā.

[4] Apsūdzētā vaina noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā, ir pierādīta, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek dots.

[5] Apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas tiesa atzīst par pareizu, un par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem apsūdzētais ir sodāms.

[6] Nosakot apsūdzētajam soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus.

[6.1] Izvērtējot nosakāmā soda veidu tiesai jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi klasificējas kā mazāk smagi noziegumi.

Par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums apdraud cietušās /Nosaukums A/ mantiskās intereses, un ar apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem cietušajai ir radīts kaitējums 239,96 EURapmērā.

Tiesas izmeklēšanā pārbaudīti apsūdzētā personu raksturojošie dati: /Persona A/, dzimis /Datums Q/, agrāk sodīts, ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 7.septembra lēmumu noteikts galīgais sods pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 13.oktobra sprieduma krimināllietā Nr.11095132519 un ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 8.februāra sprieduma krimināllietā Nr.11095157120 – brīvības atņemšana uz 3 gadiem 6 mēnešiem, sods izciests 2024.gada 20.martā (lietas lapa 16-17, 83-105).

Tāpat tiesa ņem vērā tiesas izmeklēšanā konstatētās ziņas attiecībā uz apsūdzētā personību, kā arī tiesas sēdē noskaidroto par apsūdzētā izglītību – to, ka ir vidējā izglītība; pirms apcietinājuma strādāja gadījuma darbus, gūstot ikmēneša ienākumus 500-600 EUR apmērā; par veselības stāvokli – slimo ar hepatītu C, invaliditāte nav piešķirta; pirms apcietinājuma bija pastāvīga dzīvesvieta; šķīries; apgādībā nepilngadīgu personu nav.

Tiesa ņem vērā to, ka soda piemērošanai jābūt individualizētai, nosakot sodu jāņem vērā izdarītā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, vainīgā personība, atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi, un to, ka nav pieļaujams kādu no minētajiem faktiem ignorēt vai pieminēt formāli, neizvērtējot to būtību. Nav pieļaujams kādam no minētajiem faktiem piešķirt pārāk lielu nozīmi salīdzinājumā ar citiem (sk. *Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas 2008.gada 1.jūlija kopsapulces lēmuma „Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā” 2., 4.punktu*).

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm (sk. *A. Judins. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp.*).

Personai ir konstitucionālas tiesības pieprasīt taisnīgumu, un tiesai ir pienākums katru lietu izskatīt taisnīgi. Lietas taisnīgas izskatīšanas būtisks elements ir piespriestā soda taisnīgums. Taisnīgs sods var tikt piespriests tikai tad, kad tiek ņemti vērā visi lietas apstākļi. Tāpēc Krimināllikumā ir paredzētas iespējas tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, personai, kas izdarījusi noziedzīgu darbību, piespriest taisnīgu sodu.

Tiesas ieskatā apsūdzētajam sods nosakāms tieši brīvības atņemšanas veidā un nav pamata viņam piemērot īslaicīgu brīvības atņemšanu vai nosacītas notiesāšanas nosacījumus, savukārt Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcijā paredzētie alternatīvie soda veidi – naudas sods un sabiedriskais darbs – neatbilstu ne izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturam, ne radītajam kaitējumam, ne ziņām, kas iegūtas par viņa personību, kā arī nesasniegs soda mērķi un nebūs lietderīgs soda veids apsūdzētajam dotās krimināllietas ietvaros, jo tiesa neiegūst pārliecību, ka vainīgais, neizciešot reālas brīvības atņemšanas sodu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus. Tiesa secina, ka apsūdzētais nekādus secinājumus priekš sevis nav izdarījis, nav pārvērtējis savu attieksmi pret noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, nav iekļāvies sabiedrības vispārpieņemtajās uzvedības normās, bet ir turpinājis izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus nedzēstas sodāmības laikā.

Kārtība, kādā tiek piemērots pamatsods – probācijas uzraudzība – noteikta Krimināllikuma Pārejas noteikumu 25.punktā, atbilstoši kuram pamatsods – probācijas uzraudzība – pilngadīgām personām šobrīd netiek piemērots par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā. Ņemot vērā minēto, probācijas uzraudzība šajā lietā apsūdzētajam nav nosakāma.

Pamatojoties uz spriedumā noskaidroto raksturojošo informāciju par apsūdzēto, tiesa viņu vērtē kā personu, kurai ir augsts recidīva risks atkārtotam likumpārkāpumam. Minētā tiesas secinājuma pamatojums ir apsūdzētā personu raksturojošās ziņas par sodāmībām, no kā redzama apsūdzētā tendence uz noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, jo konkrētos noziedzīgos nodarījumus apsūdzētais izdarīja nepilnus četrus mēnešus pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas.

Nosakot apsūdzētajam sodu brīvības atņemšanas veidā, tiesas ieskatā tiks sasniegts Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definētais soda preventīvais mērķis, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

[6.2] Izvērtējot nosakāmā soda mēru, tiesai jāņem vērā atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņš vaļsirdīgi atzinās un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgs nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Tiesas ieskatā, atbildību pastiprinoša apstākļa esamība ir pamats bargāka soda mēra piemērošanai Krimināllikuma panta sankcijas ietvaros, un liedz tiesai tiesības piespriest minimālo sodu, jo pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinošu apstākļu esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu (sk. *Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta /Datums J/ lēmumā lietā Nr.SKK01-74/06*).

Augstākā tiesa vairākkārt norādījusi, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana neveicina arī soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas (sk. *Augstākās tiesas Senāta /Datums I/ lēmumu lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-306/2014; Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2015.gada 21.decembra lēmums lietā Nr. SKK–43/2015*).

[6.3] Lemjot par soda noteikšanu, tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētais saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 21.pantu ir izmantojis savas tiesības sadarboties ar tiesu, izvēloties vienkāršāku procesa veidu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka par katra noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētais ir sodāms ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, kas pietuvināta panta sankcijā noteiktajai minimālai robežai, kā to lūdza prokurore tiesu debatēs.

[7] Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam ir nosakāms sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, un, ievērojot izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību, sods nosakāms daļēji saskaitot piespriestos sodus, proti, – brīvības atņemšana uz 7 mēnešiem.

[8] Apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – ir turpināms līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim sprieduma izpildes nodrošināšanas nolūkā.

[9] Cietusī /Nosaukums A/ pieteica materiālā kaitējuma kompensāciju 239,96 EUR apmērā, kuru apsūdzētais atzina pilnībā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 22.pantu, 350.panta pirmo daļu, 351.panta pirmo daļu, tiesa atzīst cietušās /Nosaukums A/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju par pamatotu, apmierināmu, un piedzenamu no apsūdzētā.

Tiesa uzskata, ka materiālā kaitējuma kompensācijas piedzenamais apmērs pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem, un minētie zaudējumi, kas radušies cietušajai, ir tiešā cēloniskā sakarā ar apsūdzētā noziedzīgajām darbībām.

[10] Kriminālprocesā apsūdzētā aizstāvību veica aizstāve, kurai par veikto darbu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanā kriminālprocesā no valsts līdzekļiem izmaksājama atlīdzība kopsummā 100 EUR, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu ir piedzenami no apsūdzētā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu minētos procesuālos izdevumus ir pamats piedzīt valsts ienākumos no apsūdzētā, jo tiesa nekonstatē Kriminālprocesa likuma 368.pantā paredzētos gadījumus apsūdzētā atbrīvošanai no procesuālo izdevumu piedziņas. Arī pats apsūdzētais vai viņa aizstāve tiesas sēdē neizteica lūgumu, atbrīvot viņu no procesuālo izdevumu pilnīgas vai daļējas piedziņas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511.pantu, tiesa

nosprieda

/Persona A/atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā (izdarīts 2024.gada 29.jūlijā), un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

/Persona A/atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā (izdarīts 2024.gada 30.jūlijā), un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu piespriestos sodus daļēji saskaitīt, un galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšana uz 7 (septiņiem) mēnešiem.

Soda izciešanā ieskaitīt apcietinājumā pavadīto laiku no 2024.gada 23.oktobra līdz 2024.gada 26.novembrim.

Soda izciešanas sākumu skaitīt no 2024.gada 26.novembra.

Piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums – atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanas dienai.

Piedzīt no /Persona A/par labu /Nosaukums A/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju239,96 EUR apmērā. Tā iemaksājamakontā Nr.LV59HABA0551002326082.

Noteikt /Persona A/ 30 dienutermiņu kaitējuma kompensācijas labprātīgai atlīdzināšanai pēc sprieduma spēkā stāšanās, un pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Piedzīt no /Persona A/ valsts ienākumos 100 EUR par aizstāves veikto darbu kriminālprocesā un tie iemaksājami: Tiesu administrācijas kontā Nr.LV05TREL819045814800B, nosakot 30 dienu termiņu tā labprātīgai izpildei pēc sprieduma spēkā stāšanās, iesniedzot tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 darbdienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas tiesai.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2024.gada 18.decembris.

Tiesnese Linda Dīzenberga